

BERTE CÍRKVI A DEJTE NEZAMĚŠTNAN

V době krise - 330 milionů církvím!

Státní hospodářství vykazuje nedostatky. Zmenšuje se platy
zaměstnanců. Setrčí se na váhách a na výnosy

Ale proč se neušetrilo na církvích?

Podle údajů z letopisu církevního hospodářství

za rok 1932 došlo, jak stalo:

Na údržbu budov	101.000.000
Na údržbu náboženských	100.000.000
Na výměnu duchovních	525.000
Na bohoslužebné služby	220.000

Proč se neušetrilo na církvích? Proč se neušetrilo na církvích? Proč se neušetrilo na církvích?

Volná ... skosl

Cena 50 hal.

ŽIVOTEM Č. 221. ROČNÍK X. Č. 5

Podzimní zjevy.

Když vlaštovky odlétají od nás, práce ubývá, a počet nezaměstnaných stoupá, objevuje se pravidelně na plotech neb i na kostelích nápisy: „Uberte církvi a dejte nezaměstnaným“, a stejnou pravidelností vydává buď „Volná myšlenka“ nebo „Havlíček“ neb svaz bezvěrců plakát neb leták: „V době krise — 330 milionů církvím“ neb podobné.

Hesla tato i doba jejich vydání jsou dobře voleny. Záleží však na tom zdali jsou také pravdivá.

Obsah plakátu je:

V době krise — 330 milionů církvím!

Státní hospodářství vykazuje schodky. Zmenšují se platy a zvyšují se daně. Šetří se na všech a na všem.

Ale proč se neušetřilo na církvích?

I dnes dostávají církve od státu obrovské subvence.

Za rok 1932 dostaly od státu:

Na kněžské platy	101,030.000 Kč
Na vyučování náboženství	230,393.000 Kč
Na vojenské duchovní	1,325 000 Kč
Na bohovědecké fakulty	3,272.000 Kč

Katolická církev má pozemkový majetek, jehož cena přesahuje jednu miliardu korun! A přece bere ohromné podpory od státu.

Lidé, postižení krisí nemají co jíst a do čeho se obléknout.

Občané, žádejte, aby církve žily na svoje útraty a ne na útraty státu.

Žádejte zrušení náboženského vyučování ve státních školách.“

Obsah letáku:

Příslušníci katolické církve!

Veliká většina z vás je těžce postižena dnešní hospodářskou krisí. Jsou mezi vámi nezaměstnaní a polozaměstnaní, kteří nevědí, co budou zítra jíst a jak uživí svoji rodinu.

Vidíte, jak se na všech stranách šetří, a slyšíte, jak stát omezuje kde co, a kde koho, aby uhradil milionový schodek ve svém hospodářství.

Chodíte do kostela, anebo aspoň katolicky věříte.

Slyšeli jste však, že by také vaše církev se chtěla uskrovnit, že také ona bude teď více šetřit?

Kázal už o tom některé neděle váš pan farář?

Namítnete možná, že církev nemůže šetřit, protože sama mnoho nemá.

Ale to byste se strašně mylili! Snad několik kaplanů, snad několik farářů v chudých krajích žije ve stísněných poměrech. Ale většinou k farám patří rozsáhlé polnosti, které vynášejí svým majitelům slušné částky peněz do roka.

To všechno však ještě není nic proti tomu, co má váš arcibiskup, vaši biskupové, kapituly a kláštery.

Ze tří hektarů může býti živa rodina.

A víte kolik hektarů pozemkového majetku měl olomoucký arcibiskup před pozemkovou reformou? — 46.515!

Je to ohromná, závratná číslice!

Pražskému arcibiskupu patřilo 23.727 hektarů, metropolitní kapitule u sv. Víta přes deset tisíc.

Desítky jiných církevních hodnostářů a jiných církevních řádů mají další nepřehledné množství hektarů půdy.

Celkem odhadovaly se v celé republice církevní majetky před pozemkovou reformou na 381.704 hektary.

A cena těchto obrovských katolických velkostatků byla odhadnuta na

tisíc milionů našich korun.

Zdá se, že katolická církev o poklad v nebi nestojí. Neboť nejen že ani v době krise neprodala svoje velkostatky a nerozdala chudým, nýbrž ona ještě bere. A bere miliony. Není snad vám všem známo, že náš stát doplácí ročně všem

církvím přes sto milionů korun na kněžské platy.

A protože katolická církev je v republice největší, a má nejvíce kněží, připadá ohromná většina této částky na ni.

Náboženské vyučování stojí stát ročně přes dvě stě milionů korun!

Celkem přispívá republika církvím obrovskou částkou

330 milionů korun ročně.

Tolik plakát a leták bezvěrců.

Kdo chce působiti na široké vrstvy lidu, musí vynalésti lákavé heslo, při němž není třeba přemýšletí, které působí přímo na cit. Avšak čím je národ vzdělanější, tím více přemýšlí a tím méně podléhá lákavým heslům. Zdá se, že i náš národ již vystřízlivěl a nevěří hned každému heslu. Neboť právě v roce 1933, kdy „Volná myšlenka“ tisíce svých plakátů vyvěsila, v Praze byl počet návratů do Církve katolické větší, než počet odpadů.

Protože v městech ztroskotal útok bezvěrců na Církev pro vzdělanost lidu, pokoušejí se teď na venkově v naději, že tam jim ještě pokvete pšenice. — Doufáme však, že i na venkově český lid dovede přemýšletí a proto mu podáváme rozumnou úvahu o údajích onoho plakátu a letáku.

Napřed důležitá otázka:

Kdo patří k Církvi katolické?

Zdá se podle slov našich nepřátel, že patří k ní jen biskupové a kněží. My však víme, že ke katolické Církvi náleží 78% našeho národa, čili 11 a půl milionu občanů republiky československé. Proti tomu jest lidí bez vyznání jenom: 853.717.

A těchto několik lidí chtělo by nám diktovat, kolik práv smíme míti ve svobodné republice? Probereme jednotlivá hesla:

1. Pohádkové bohatství Církve katolické.

Všimněme si: Plakát Volné myšlenky z roku 1933 praví: „Katolická církev má pozemkový majetek, jehož cena přesahuje jednu miliardu korun!“ — Leták z roku 1934 už to trochu opravil: „Celkem církevní majetky tvořily v celé republice před pozemkovou reformou 381.704 hektarů; a cena těchto obrovských katolických velkostatků byla odhadnuta na tisíc milionů našich korun.“ Předně: „odhadovaly se.“ Víme, že záleží vždy na tom, kdo odhaduje. Za druhé: „před pozemkovou reformou.“ Víme, že pozemkovou reformou veliká část — a samozřejmě výnosnější část — církevního majetku, někde až 70%, (90% orné půdy arcib. olom.!), byla rozparcelována. Jak může člověk pravdu milující tvrditi, že někdo něco má, když ví dobře, že to již nemá.

„Že tři hektarů může býti živá rodina.“ praví anonymní onen leták. — Zas heslo k oklamání lidu. Rozumný člověk však řekne: „Záleží na tom. Tři hektary dobré orné půdy mohou uživit rodinu, když všichni na poli pilně pracují. Avšak půda horší, bažinatá, horská, lesní, ne-
uživí rodinu.“

Co ponechala pozemková reforma z církevního majetku? Většinou lesy. Co lesy vyneseou majiteli vidět na lesích spravovaných státem. Skoro všechny jsou pasivní.

Už jste byli na Radhošti? Ty ohromné lesy tam patří — myslím --- arcibiskupovi olomouckému. Co z nich má? Až určitá část doroste, skácí se. Avšak samozřejmě, že se musí dělníci a úředníci zaplatit, a ti žijí z toho i se svými rodinami. Pak musí arcibiskup ihned na místo skácených stromů dát vysázet nový les. A ten musí být hlídán, opatrován, ošetřován, z čehož celá řada hajných, dozorců, správců atd. je živa i se svými rodinami. To však ještě není všechno, arcibiskup musí udržovat všechny cesty a stezky v pořádku, aby turisté a výletníci a trampové, i bezvěrci, nadávající na arcibiskupa, mohli pohodlně na horu.

Majetek produktivní a neproduktivní.

Kdybych měl všechna musea, školy, starobylé zámky v českosl. republice, mohl bych se vykázati miliardovým majetkem, a přec bych

při tom mohl hladem umřít, protože tento majetek je — neproduktivní, t. j. nic nenese, naopak, jeho udržování stojí velké peníze. Rozdíl mezi kapitálem produktivním a neproduktivním „Volná myšlenka“ nedělá. Jak potom její „pravda“ vypadá, můžeme si vypočítat!

Praha má mnoho umělecky cenných kostelů, klášterů a p., vystavěných našimi obětavými katolickými předky. Ohromný majetek církevní. Kdo má z toho užitek? Snad Církev? Ale ta musí tyto „památky“ udržovat. Cizinci přicházejí do Prahy prohlížeti si tato díla katolické kultury; a z toho mají užitek: železnice, obchodníci, řemeslníci, dělníci atd.

Může biskup s církevními statky dělat co chce?

„Pražskému arcibiskupovi patří...“ — „Farář má tolik a tolik hektarů...“ — Kdo tak mluví neb píše, buďto nezná skutečných poměrů, aneb úmyslně chce klamat.

Žádný biskup a žádný farář nemá práva disponovat majetkem církevním. Ne, že by jim to zakazovala nenáviděná Církev, nýbrž zakazuje jim to — stát!

Objasní to malá událost: V Beskydách potřebovali kostel. Jelikož horský lid je chudý, dal arcibiskup kostel vystavět svým vlastním nákladem. Teď se jednalo o zařízení samo-

statné duchovní správy. Tu však byly obtíže. Stát totiž nedovolí zřízení nové fary, když mu někdo nesloží — většinou to jsou horliví katolíci — tak veliký kapitál, že z jeho úroku může býti živ farář.

Zde však byl chudý lid, a nikdo nemohl složit žádaný obnos. Když jednou arcibiskup Stojan byl v onom kraji, řekl mu kněz, ochránce onoho kostela: „Arcibiskupská milosti, jenom ten les zde nám dejte, a bude zřízena fara.“ Na to odpověděl smutně Stojan: „Příteli, víte, že bych vám rád dal ještě více, ale nesmím, stát mi to nedovoluje!“

Znáte arcibiskupa Stojana svaté paměti? Ten rozdal všecko co měl, že mu často zůstaly jen jedny kalhoty. Avšak církevním majetkem nemohl hnout, protože — stát mu to nedovolil.

•

Ještě jeden příklad na objasnění majetkových poměrů církevních:

Jak kněz přišel před soud, protože hájil zájmy státu.

Bylo to na hranicích naší republiky roku 1920. „Pozemková reforma“ měla se provésti tím, že dlouholetí nájemci mohli si přivlastniti polnosti farní za cenu — z roku 1913! Byla schůze dělnického spolku a skoro všichni občané naší vesnice byli na schůzi. Tázali se kněze co

myslí o koupi farních pozemků. Na to kněz odpověděl: „Naši předkové věnovali ony pozemky k tomu, aby kněz z nich mohl žít a se věnovati práci pro spásu vašich duší. Kdyby těchto pozemků nebylo, a kněz by neměl žádných jiných příjmů, museli byste všeci přispívati k udržování kněze. Je vás zde přes sto, náhodou třináct z vás má v nájmu pozemky farní za laicný poplatek. Když tito lidé si přivlastní majetek farní za cenu roku 1913, která je desetkrát nižší než skutečná cena dnešní, obohatí se těchto třináct lidí na úkor státu a na úkor váš. Neboť oni mohou to, co dnes koupili za tisíc korun zítra prodati za deset tisíc. Za to však vy ostatní, kteří jste tak občané jako oni, budete museti — nastane-li rozluka církve od státu — přispívati na udržování kněze.“

Po této řeči nájemci upustili od koupi pozemků farních. Avšak jeden z nich, bezvěrec, žaloval kněze — jaká to ironie — pro zákon na ochranu republiky! — Soudce však kněze osvobodil.

„Obrovské subvence státu.“

Platy kněžské.

V rozpočtu ministerstva školství je v položce „kultus“ preliminována na rok 1932 potřeba 100,031.000 Kč. Uvedený obnos je hlavně na platy duchovenstva. Pro Církev římsko-

katolickou (i s uniáty) je potřeba 78,080.000 Kč; ale Církev římskokatolická uhrazuje dle tohoto rozpočtu sama 7,439.000 Kč. Zbývá tedy 70,641.000 Kč.

Kdo těch 70 milionů platí? — Snad „Volná myšlenka“? — Ani jí nenapadá. — Snad bezvěrci? — Těch je 853.717. To by se naplatili — Kdo je tedy platí?

Zajímavá statistika.

V časopisu „Přítomnost“, (který zajisté nenadržuje katolíkům) podává Dr. Hejda tyto výpočty:

Každý občan republiky československé platí svými daněmi na potřeby kultu (t. j. na potřeby církevní) průměrně 7 Kč ročně.

Jelikož je katolíků v československé republice asi 11 a půl milionu, dostává stát od svých katolických občanů na daních pro potřeby církevní asi 80 milionů. Z toho však dává stát na potřeby Církve katolické jen 71,641.000 Kč. To znamená, že katolíci dostávají od státu na své církevní potřeby o 8 milionů méně než státu na církevní potřeby dávají! To činí u každého katolíka aspoň 50 hal.

Jinak se to má s evangelíky. Z nich také každý platí na potřeby nábož. kultu daní 7 Kč. Avšak stát dává na potřeby církve evangelické

14 milionů, t. j. na každého evangelíka (podle „Přítomnosti“) 12.30 Kč. Dostává tedy o 5.30 Kč více než platí.

Od každého příslušníka církve československé dostává stát průměrně 7 Kč na potřeby církevní. Avšak církev československá dostává (zas podle „Přítomnosti“) na každého přísluška 7.50, t. j. o 50 hal. více než platí.

Židé dostávají na potřebu svého kultu 4.50 Kč, na každého příslušníka církve pravoslavné připadá 4.40 Kč. Z toho plyne, že katolíci, židé, pravoslavní a bezvěrci připlácejí na potřeby církví evangelické a československé. Katolíci 8 milionů, bezvěrci 5 milionů.

A to ještě není všecko ?

Jak známo vedou kněží za skromný plat matriky státní. Musí z něho pro stát dělati výtahy, sestaviti seznam odvodu povinných, pracovati pro statistický úřad, zjišťovati data pro soudy a četnictvo atd.

Což, kdyby stát kongruu, t. j. plat kněžský škrtil? — Musel by zaříditi civilní matrikové úřady. Před lety se vážně o tom jednalo. Proč se to neuskutečnilo? Kdo to zamezil? Snad církev svými intrikami?? — Ne, nýbrž ministr financí vzal tužku do ruky a střízlivě začal počítati a vypočítal, že by zařízení civilních

matrikových úřadů stálo stát snad více než dnes platí kněžím za *všecku jejich práci* (a to ještě, jak jsme shora ukázali, z peněz katolických poplatníků). A proto řekl ministr financí své rozhodné „ne!“ a tím návrh padl, — ne z lásky k církvi, nýbrž z ohledu na státní pokladnu. —

K tomu ještě jedna maličkost.

Jak známo, za Josefa II. bylo mnoho řádů zrušeno, jejich majetek (budovy, pole) zabrán. Z klášterů se udělaly kasárny, trestnice, úřadovny, školy atd.

Stát se zavázal, že z tohoto majetku bude vypláceti patřičné služné kněžím. Klášterní budovy byly vystavěny píli řeholníků a obětavostí katolíků. Stát má tedy právní povinnost z těchto zabraných statků platit aspoň úroky. Cena zabraných klášterů a jejich pozemků byla z r. 1780 odhadnuta na 5,604.000 zlatých, což jsou podle dnešní měny dvě miliardy Kč.

Stát vzal na sebe právní závazek platit nájemné za zabrané budovy a polnosti. Kdyby platil jenom 5%, dělalo by to 100 milionů Kč, což je o 30 milionů Kč více než dává na platy kněžské.

Tak tedy vypadá první „pravda“ bezvěrců. Ctíme nepřítele, který proti nám bojuje zbraně-

mi poctivými. Je to však poctivost, když někdo pravdu ví aneb lehce se může přesvědčiti o pravdě a přec tvrdí opak? —

Jak tyto zprávy „Volné myšlenky“ vnikly do nejširších vrstev lidu poznat z toho, že na Ostravsku osmileté děvče ve škole řeklo katechetovi: „Proč ta bohatá církev katolická se dá podporovat od státu, když nezaměstnaní nemají co jísti?“ —

Ještě jednu větu onoho letáku musíme zde rozebrati: „... několik mnichů se dělí o příjem z půdy, která by stačila uživit sta a sta chudých rodin.“

Ví ten, kdo tuto podařenou větu napsal, vůbec, co je to mnich, čili řeholník? — Pisatel těchto řádků byl 38 roků ve světě a pak se stal řeholníkem. Může tedy ze zkušenosti říci, co je řeholník. Kdo vstoupí do kláštera, skládá slib chudoby. Tím se vzdává veškerého majetku a slibuje, že zůstane chudým. Má pro sebe malou světničku, v ní nejnutnější nábytek. Ale abyste nemysleli, že je to jeho majetek! Je mu jenom propůjčen k užívání. — Jest pravda, že u nás některé řády jako řády mají majetek, ale jednotlivý člen řádu toho majetku nesmí užívati podle libosti. Novější řády a kongregace nemají kromě svých klášterů obyčejně nic a i jejich domy jsou tak zadluženy, že by ani stát neměl chuti je zabrati jako kdysi Josef II. A pokud měl některý řád nějaký sta-

tek. nebylo z něho živo jen „několik mni-
chů“, nýbrž celá řada rodin tam zaměst-
naných, což platí i nyní, kdy pozemkovou re-
formou ponechán mu často jen menší a horší
zlomek původního majetku.

Platy za vyučování náboženství.

Plakát „Volné myšlenky“ tvrdí, že stát platí
za vyučování náboženství 230,390.000 Kč. Ne-
víme odkud má „Volná myšlenka“ tuto obrov-
skou číslici. Avšak, že tato číslice je úplně vy-
myšlena a nesprávná, lze každému myslícímu
člověku dokázat podle oficielní, státem
vydané statistické ročenky republiky
československé. — Pro rok 1933 udává stati-
stický úřad*) osobní vydání ministerstva
školství na 618,839.000 Kč. Tedy pro všechny u-
čitele, inspektory a úředníky dohromady i s ka-
techety a kněžími se vydalo 618 milionů. Na dvě
hodiny náboženství přijde aspoň třicet hodin ji-
ných předmětů. Uvažujte, že ve čtvrté třídě
měšťanské školy a na učitelských ústavech se
vůbec náboženství nevyučuje, od 5. třídy gym-
nasijní je dobrovolné vyučování, které se knězi
platí jen tehdy, přihlásí-li se aspoň 20 studentů
(u jiných předmětů stačí 10).

Podle toho lze poznati, že odhadujeme h o d-
ně vysoko, vezmeme-li poměr hodin nábožen-
ských k ostatním předmětům jako 1:15.

*) Podle statist. ročenky republiky čsl. 1934. Strana 272

Za tyto hodiny poctivé a často úmorné práce dostává kněz zaplaceno tolik jako jiný učitel. Katecheta je placen jako učitel, jenom že katecheta, protože déle studuje, bývá za učitelem v platu pozadu o několik roků.

Odhadujeme tedy výlohy za vyučování náboženství na 40 milionů. To je však pro všechny církve a vyznání, tedy i pro židy, evangelíky, příslušníky církve československé a t. d.

Otázka, na které zde všecko záleží, jest tato: *Jsoutě snad peníze, které stát dává za vyučování náboženství, dávány církvi darem, kterým podporuje církev??* —

Odpovídáme: Kdo vydržuje školy? Přec občané svými daněmi. A z těch 15 milionů občanů naší republiky je 78 procent, t. j. asi 11 a půl milionu katolíků. Ti platí svoje daně tak jako bezvěrci. To jistě ani „Volná myšlenka“ nebude popíráti.

Když tedy katolíci svými daněmi udržují školy, mají také právo žádati, aby ve školách bylo vyučováno náboženství.

Učí-li kněží a laičtí katecheti na školách jako učitelé, mají také právo, aby byli placeni jako učitelé.

Kdyby stát škrtnl tuto spravedlivou odměnu za poctivou práci — ušetřil by tím něco? Bylo by tím uleveno nezaměstnaným?

Ani zdání! Neboť hned bude se hlásiti tatáž „Volná myšlenka“ a bude žádati, aby místo těchto dvou hodin náboženství bylo vyučováno dvě hodiny laické morálce!! Tak to máme! A k tomu by dala „Volná myšlenka“ své bezvěrecké učitele zdarma? A ti by učili bezplatně? — Ale kdepak. Muselo by se jim platiti tolik, kolik se platí nyní katechetům. *Kde je tedy ta milionová úspora?? Není jí! Ani haléře by se neušetřilo!* — Ó, — „Volná myšlenko! Jak umíš sypati písek do očí lidí nemyslících!

Jak si to vůbec bezvěrci představují se školou?

Školy vydržují z 78% katolíci svými daněmi. Z celých 15 milionů občanů je bez vyznání 853.717, tedy ani ne milion. Je to asi osmnáctina obyvatelstva. A tato osmnáctina obyvatelstva praví k 78% katolíkům: „My vám katolíkům blahosklonně dovolujeme, že *můžete platiti milionové obnosy na naši nevěreckou školu, v nichž vaše děti za vaše peníze budou vychovány proti vašemu náboženství.* Chcete-li však, aby vaše děti kromě této naší výchovy bezvěrecké se také něco málo dověděly o tom vašem náboženství, dovolujeme vám, abyste na vaše útraty vedle těch 30 našich bezvěreckých hodin jim dali dvě privátní hodiny někde ve vašem kostele neb v sakristii!“

Taková logika má místo jenom v mozku velice volném, to jest v mozku prostém rozumu. Kdo si však ještě špetku rozumu zachoval, uznává, že taková „volnost“ je pro kočku.

My katolíci žádáme, ne jako dar z milosti; nýbrž jako *právo*, kterého přejeme i židům i nevěrcům: „Žádáme, aby za naše katolické daně byly státem pořízeny katolické školy, na nichž učí katoličtí učitelé, kteří nám dají záruku, že budou děti katolické vychovávat v duchu katolickém. Ať stát zařídí těm 853.717 bezvěrcům, — ovšem mají-li děti — školy bezvěrecké, na nichž budou učit jen učitelé bezvěrci! Přejeme jim toho!“

Proč pak katolíci nedosáhli dosud uskutečnění tohoto spravedlivého požadavku, jehož oprávněnost i každý nekatolík a každý bezvěrec musí uznati?

Protože většina katolíků nezná svých práv a svých povinností v životě veřejném; dává při volbách svůj hlas mužům, kteří nejenom nehájí práv katolíků, nýbrž pomáhají zotročovati Církev katolickou. Který bezvěrec by u nás dal hlas člověku věřícímu? To by mu nedovolila jeho hrdost. Proto volám:

**Katolíci, více hrdosti, více
sebevědomí!!**

Při volbách máte nejen právo, nýbrž i povinnost voliti zástupce věřící, kteří také jsou ochotni hájiti vaše náboženská práva!

Obrázek má však ještě druhou stránku.

Vytýká-li se stále státu, že dává Církvi, je také oprávněná otázka:

Co činí Církev katolická pro veřejnost, to jest tedy také pro stát!

I. Charita.

Několik číslic. Katolická charita, která je udržována z dobrovolných darů katolíků měla tato vydání:

Celková vydání v zemi Moravskoslezské za rok 1931:

Vydání Zem. ústř. Charity v Brně	Kč 643.929.35
Vydání Svazu Charity v Olomouci	Kč 499.549.30
Vydání far. odborů Svazu Charity v Olomouci	Kč 431.467.85
Náklady farních chudinských ústavů a nadací v arcidiecési olomoucké pravidelně ročně	Kč 375.000.—

Vydání dalších farních úřadů na podpůrnou péči	Kč 322.883.33
Vydání Svazu Charity v Brně	Kč 288.751.65
Vydání far. odborů Svazu Cha- rity v Brně	Kč 181.911.60
Vydání farních chudinských ú- stavů a nadací diec. brněnské	Kč 184.000.—
Vydání 130 ústavů Charity celé země	Kč 15,789.104.78
Celkem za rok 1931	Kč 18,711.597.86

V zemi České vydání v r. 1931:

	Počet ústavů	Počet chovanců (ošetřovanců)	Vydržovací náklad	
			Kč	h
Dětské opatrovny	46	2.353	567.230	90
Sirotčince - útulny, jesle .	33	1.608	4.750.578	16
Domovy a útulky	11	604	1,068.561	36
Ústavy pro tělesně neb du- ševně vadné	16	988	6,247.203	57
Nemocnice a ambulanční ošetřování	12	11.539	4,771.982	74
Ozdravovny	6	661	625 822	90
Útulky pro služebné . . .	5	16.411	1,039.674	72
Pensionáty	22	2.299	3,471.732	25
Spolky a charitativní odbory			1,820.4 8	25
Součet . .	151	35.463	24,363.244	85

Sociálně-zdravotní ústavy v zemi Moravskoslezské:

P É Ć E O (ú s t a v p r o)	Počet ústavů 1931	Počet chovanců		Vyržovací náklad			
				v r. 1931		V prvé desítiletí ČSR.	
		31. pros. v r. 1931	Za prvé de- sítiletí ČSR.	Kč	h	Kč	h
		nemluvňata a batolata	4	201	695	53.684	05
děti v opatrovnách	23	962	12 835	348.177	—	2,123.505	13
sirotky	33	1.247	17.839	5,297,108	32	24 811.816	37
mládež mravně ohroženou	1	26	537	125.439	30	1,178 990	92
mrzáčky	2	152	251	812 504	96	394:360	85
nevidomé	3	209	886	647 083	—	2,022.511	53
padoucníci stížené (epilep- tiky)	2	77	665	337.274	25	2,203.155	58
nemocné po spavé chřipce (encefalitiky)	1	46	70	105.020	—	150.820	—
slabomyslné	6	332	2.936	1,479.100	64	10,264.411	89
starobince, chudobince	8	118	978	422 595	70	1,167 351	57
chorobince	8	370	1.825	975.820	20	846.316	90
sanatoře (ozdravovny)	7	185	2.134	242 874	56	1,492 845	80
Nemocnice	6	501	51 809	4,020.818	10	32,836.310	71
Péče o služebné, mládež, o studenty; stravovny a ú- tulky, ošetř. nemocných	23	8.488	110.867	921.604	70	4,873 684	92
výchova sociál. pracovníků	1		53			250.256	
Úhrnem	130	12.912	309.380	15,789.104	78	83,792.710	30

Čelkem tedy

43 milionů za rok ušetřila katolická charita
v historických zemích státu,

neboť kdyby nebyla o tyto sirotky, nemocné atd.
pečovala katolická charita musel by o ně pe-
čovati stát.

II. Katolické soukromé školy.

Máme po ruce jen statistiku ze země
Moravskoslezské: 8

Katolické školství národní v zemi Moravskoslezské v r. 1930-31:

Druh školy	učitelů (profesorů)	žáků
Mateřské	20	1061
Národní, a to		
obecné	99	1512
měšťanské	37	656
pomocné	6	54
Odborné	82	1993
Střední	50	691

Čítáme-li na učitele škol národ-
ních a mateřských průměrem
1000 Kč měs., dělává to při 162
učitelích národních resp. mateř-
ských škol ročně

Kč 1,944.000

Čítáme-li na učitele odborných škol měsíčně 1500 Kč, dělá to při 82 učitelích ročně	Kč 1,476.000
Čítáme-li na prof. střední školy průměrně měsíčně 2000 Kč, činí to při 50 profesorech ročně	Kč 1,200.000
Celkem osobní náklad lze odhadnouti ročně na	Kč 4,620.000
Odhaduje-li se věčný náklad (včetně amortisace) tak na třetinu nákladu osobního, činí to dalších	Kč 1,540.000
<i>tudíž celkem</i>	<u>Kč 6,160.000</u>

To znamená: V jediné zemi Moravsko-slezské ušetří stát přes šest milionů korun, protože katolíci svými oběťmi udržují školy soukromé. Na tyto soukromé katolické školy nedává stát nic!!

Protiútok.

Odkud krise? — Protože lidstvo odpadlo od Boha. To není jen fráze, nýbrž dá se dokázat. Boží přikázání nestojí vedle sebe jako kameny, nýbrž jsou organicky spojeny jako údy jednoho těla. Odstranili přikázání první, a hle padlo samo sebou přikázání sedmé, páté, osmé a šesté! Nemá-li člověk zodpovědnosti před věčným Bohem, probouzí se v něm be-

stie, a nastává boj všech proti všem. A v tomto boji člověk rádí huř, než divoká zvěř.

Nepopírám, že tento duch bezbožný vnikl hluboce do řad katolíků. To však není důkaz proti Církví. Tito katolíci jsou špatní ne proto, že žijí podle zásad Církvě, nýbrž právě naopak, proto, že žijí proti zásadám Církvě.

Když jsem v debatách nevěrcům ukázal a vysvětlil katechismus, řekl jeden z nich mimoděk: „Ó ano, kdyby všichni katolíci žili podle katechismu, bylo by lépe na světě!“ — Hle — důkaz, že zásady Církvě jsou správné a spravedlivé.

Že budou mezi vyznavači Církvě i lidé hříšní, to předpověděl Kristus Pán sám v podoběnství o pšenici a koukoli. Již za jeho působení byl mezi dvanácti apoštoly jeden Jidáš.

I my chceme odstraniti zlo z Církvě, ale ne tak jak to činívali všichni lžireformátoři, kteří pro hříchy jednotlivců bojovali proti Církví samé. Opravdoví reformátoři začínali vždy u sebe!

Katolíci!

Jedna věta v onom proticírkevním letáku se mi líbila. „Usilujte o to, aby katolická církev byla opravdu křesťanská!“ Ano, nejenom kněží se mají starati o Církev, nýbrž všichni katolíci. Proto vydal papež Pius XI. heslo

Katolická Akce.

„Katolická akce je spolupráce laiků v apoštolské činnosti církevní vrchnosti.“ (§ 1 stanov Katolické akce italské.)

Podáváme zde katolíkům na úvahu několik slov z knihy Dra B. Vaška „Katolická akce.“ Výzva Boží k laikům. (Vyšla nákladem lidového knihkupectví v Olomouci. Cena 12 Kč)

Pronikat! Dobývat!

Stojíme před úplně změněnou situací, než měli katolíci před nějakými dvěma sty roky nebo ve středověku. Ani tehdy nebyli lidé anděly. I tehdy pracovalo peklo. I tehdy moc světa chtěla časem strhnout na sebe co nejvíce z Království Kristova. Ale proti nynějšku byl ohromný rozdíl: celá zevnější skladba byla křesťanská, křesťanský byl rámeček rodinného života, křesťanský byl rámeček života v obci, v povolání, ve státě. A když jednotlivec pochybil, ten zevnější rámeček byl zabezpečením, že jeho děti budou míti oporu v tomto sociálním zřízení, v tomto veřejném mínění, v duchu a zvycích obce, kraje, státu.

Dnes jest jinak. Dnes jest opak. Veřejný život jest odkřesťanění. Odkřesťanění — řekni tomu učeně: laicismus, materialismus, naturalismus nebo humanismus — proniklo a ovládlo veřejná zřízení a veřejné mínění. Věrní a důslední katolíci tvoří ghetto v této pohanské společnosti. Jsou zde dva směry, které územně se proplétají, které však již jsou docela

cizí. Katolíci se zákopali v zákopech a stále více zesilovali ochranné zdi, stále hlouběji vykopávali hlínu, stále ostnatější a tlustější dráty rozpínali. Katolíci si zvykli na tento život v zákopech, stále více se zatvrzovali v náladě obhájců, stále více viděli „v těch druhých“ jen obávané nepřátele. V katolících stále se upevňovalo smýšlení: „Zachovejme aspoň, co dosud máme! Nechejme nepřítele jeho osudu, ani hlavu nezdvihajme nad zákopy, aby snad ne... Nedůvěřujme! Nedůvěřujme!“ Chorobné smýšlení obhájců, vydaných novým a novým ztrátám.....

V tomto smýšlení žil namnoze křesťanský svět a z toho smýšlení vyrůstala náboženská práce konservatní, mající za cíl zachovati to, co dosud uchráněno, nevšímající si života mimo řady věrných, a ponechávající jej jeho pohanství a jeho osudu.

Tyto navyklé způsoby práce nutno opustit a nutno zahájit taktiku jinou: Místo obrany výboj! Ven ze zákopů! Ven z ghetta! Na výboj do tábora „nepřítel!“ Pronikat! Vytvořit tam buňky, jež by byly východiskem nových skupin Království Božího!

Z několika důvodů není možno setrvati při dosavadní obranné, konservativní taktice.

Důvod mravně ne zvláště vysoko stojící, protože dost sobecký, jest ohled na své vlastní zájmy a na svůj vlastní konečný osud: Když tato povodeň pohanství bude kolem nás stále

více rozlévati své spousty vod, ta povodeň zachvátí nakonec — a třeba ne v daleké době — i naše vlastní zákopy a naše vlastní ghetto, a zatopí a zničí i naši skupinu. Snad jedno pokolení, snad dvě budou se ještě držeti zoufale, ale taková povodeň zůstává zpravidla nakonec vítězem!

Důvod druhý je ohled na ty, kdo stojí mimo řady naše: I oni jsou naši bratři, i za ně umíral Bůh-Láska, aby i jim umožnil vykoupení. Máme-li opravdu jen špetku soucitu v sobě, nám nemůže býti lhostejným jejich osud. To Kristovo „Žízním!“ musí zachvátiti i nás! Když do pohanských zemí odcházejí misionáři se žízní v duši, aby pomohli jim k pravému štěstí, je možné, abychom my byli neteční k tomu, jak kolem nás jdou sta a tisíce a desetitisíce a statisíce našich bratří svému nenapravitelnému a nekonečnému neštěstí vstříc? Kdo dovede vylíčiti touhy po duších u sv. Františka Saleského, když vzdychal: „Da animas, cetera tolle!“ — Dej duše, ostatní si vezmi! Kdo dovede vypsati ty žízně po záchraně duší v srdci sv. Don Boska, když nesčíslněkrát v životě si tato slova sv. Františka opakoval: „Dej duše, ostatní vezmi!“

Řekl kdysi redaktor Katolické university v Toulouse B. de Solages, že dnešní katolíci jako by chtěli dělati pravý opak toho, co Kristus velí činiti v podobenství o ztracené ovci: dle tohoto podobenství dobrý pastýř opouští

99 uchráněných ovcí a jde hledati jedinou ztracenou, kdežto my houževnatě sedíme při jediné zachráněné a jsme lhostejni k devětadevadesáti devíti ztraceným . . .

Třetí důvod jest v právech Božích: Bůh je pánem všeho, k Jeho vlastnictví patří všechny tyto duše, jak má býti všecko vzníceno v nás, abychom mu přinesli zpět co možno nejvíce z toho, co jeho jest! — A nemůžeme se vychloubati, že pro nás něco znamenají zájmy Boží, jsme-li studeně neteční k tomu, že Bůh nemá toho, nač má práva.

Z toho vyplývá důsledek: Mají-li býti noví lidé získáni z lidí náboženské myšlence dosud cizích, na to nestačí metody, které se osvědčují mezi křesťany, u nichž se pevná víra již předpokládá. Při katolickém pronikání musí se cosi uskutečňovati z těch metod, jaké doporučují zkušení misionáři svému dorostu: „Ve věcech podstatných nesmíte uhnouti. Ale ve věcech podružných se až do nejzazších krajností přizpůsobujte zvyklostem, potřebám, řečí těch kmenů, které chcete pro Krista získati a udržeti. Musíme si získati důvěru těch lidí. Musíte býti magnetem, jenž železo přitahuje. Musíte rozuměti jejich duši a mluvití jejich řečí. A musíte mezi nimi žíti, abyste mohli jim býti kdykoli k službám, abyste stále mohli s láskou sledovati jejich život a zasahovali nenápadně, kdykoli je zásahu třeba.“ Zrovna tak je potřebí tvořiti uprostřed Kristu odcizené společ-

nosti střediska, je třeba míti uprostřed ní lidi, k nimž je důvěra lidí, lidí, již budoují úrodný kraj nadpřirozeného života uprostřed toho náboženského pralesa, a stále dále a dále posunují hranice těchto úrodných rolí. To znamená stále se přizpůsobovati ve věcech podružných a stále se zříkati v zájmu velkých věcí svých osobních zálib.

A druhá věc. Odpomoc musí přijíti obdobně, jako přišla zkáza. Zkáza přišla nejen z jednotlivých duší, nýbrž i z celé soustavy sociálních zařízení. Má-li býti odpomoc úspěšná, nestačí jen obracet se na nitra jednotlivců: jsou zde zřídla, z nichž stále se valí nové a nové zlo, ony odkřesťaněné sociální instituce, škola, divadlo, tisk zákon, atd. Úsilí musí směřovati k tomu, aby tyto instituce znova byly proniknuty Bohem. Jinak je práce marná. A to je ten veliký cíl útoku Katolické akce: získati Kristu nejen jednotlivé duše, nýbrž i sociální zařízení. Tyto instituce, toť páky, jimiž mají masy lidstva znova býti pozdviženy k Bohu! Apoštolát, obračející se na jednotlivce, musí jíti ruku v ruce s apoštolátem sociálním — právě tak jako metody pronikání musejí jíti ruku v ruce s metodami záchovy, jako taktika výboje musí se proplétati s taktikou obrany.

Máme povinnost pracovati o to, aby vše bylo Kristu vráceno, co mu bylo odňato!

Máme povinnost se rozejíti hledat devěta-
devadesát ovec ztracených!

Několik praktických pokynů.

Předně: **P o s v ě ť t e s e s a m i !** Pec, ve které zhasl oheň, nehřeje. Taktéž katolík, v němž nehoří oheň víry a lásky nemůže s úspěchem pracovat pro Krista Krále. Nejúčinnějším prostředkem k oživení ducha víry jsou **e x e r c i c i e**. Sv. Otec Pius XI. praví: „V této škole ducha se nejenom vychovávají výborní apoštolé pro jakékoli postavení v životě, protože se v ní rozohňují zářem Srdce Ježíšova. Z této školy vyjdou jako apoštolové z Jeruzalemského večeřadla — lidé vyzbrojení neohroženou věrou, upevnění nezdolnou vytrvalostí v pronásledování, roznícení žhavou horlivostí, s jedinou myšlénkou: šířit království Kristovo všemi směry.“ (Quadragesimo anno, 143.)

Když však srdce hoří pro Krista Krále, pak vzhůru do práce. Nejlehčí práce apoštolská je práce tiskem. Mnozí z našich pomocníků rozšířili již tisíce brožurek sbírky „Životem“.

Začínáme **a k c i l e t á k o v o u**. Snažte se letáky rozdati tam, kde nepřátelé Kristovi rozsévají sítě nevěry!

(Seznam letáků na poslední stránce.)

Imprimi potest. Pragae, 30. Sept. 1934. P. Haderka C. Ss. R. Sup. Prov. Imprimatur Nr. 15541. Olomucii, 1. Oktobris 1934. Dr. J. Martinů, Vicarius generalis. „ŽIVOTEM“. Úvahy náboženské, výchovné a sociální. Vychází v Hlučíně dvakrát v měsíci. Cena jednoho sešitu 50 hal. 24 sešitů jeden ročník. Předplácí se na celý ročník i s poštovným 13 Kč. Vydavatel Exerciční dům, Hlučín ve Slezsku. Řídí R. Schikora, C. Ss. R. v Mor. Ostravě. - Odpovědný redaktor Jan Miekisch v Hlučíně. - Tiskla Typia v M. Ostravě, Těšínská 21.

Naše letáková akce.

Naši nepřátelé zaplavují celé kraje svými letáky a šíří lži a nenávist proti pravdám svaté víry a proti naší Matce Církvi. Chceme se brániti stejnými prostředky. Proti letáku leták!

Abychom vždy mohli hned dáti odpověď, prosíme naše příznivce, aby nám nepřátelské letáky a tiskopisy ihned zaslali s poznámkou, za jakých okolností leták byl rozšiřován. (Od koho, kde, komu, v jak velikém množství atd.)

Vydáme také letáky pro určité příležitosti (misie, pro snoubence, k prvnímu sv. přijímání, biřmování a pod.)

Letáky nemůžeme rozesílat po několika exemplářích. Zatížilo by to nesmírně naši administraci a nebylo by to k užitku dobré věci. Proto udáváme u každého letáku, v kterém nejmenším množství jej prodáváme (obyčejně 100 kusů).

Račte nám napsati, zda-li si přejete, abychom Vám **bez objednávky** poslali vždy nejnovější leták a v jakém počtu.

Vzorky všech drobných tiskovin námi vydaných posíláme za reklamní cenu 5 Kč.

**Exerciční dům
v Hlučíně.**

Seznam letáků dosud vydaných.

číslo	stran	nejmen- ší počet kusů	cena Kč	
I-1—12	po 4	120	4.80	Pozdrav nemocným pro každý měsíc
I-13	2	100	2.—	Zaopatřování
I-14	6	100	6.—	Slíbil (O velikonoč- ní povinnosti)
I-15	4	100	4.—	Zemřeli hladem
I-16	4	100	4.—	Proč nechceš na misie?
I-17	4	100	4.—	Aby mě ďábel ne- ošálil
I-18	2	100	2.—	Snoubenci
I-19	2	100	2.—	Co mnohý katolík neví
I-20	2	100	2.—	Jakou školu si ne- věrci přejí?
L-1	4	100	8.—	Tak Bůh miloval svět!
L-2	4	100	8.—	Osidla ďáblova
L-3	4	100	8.—	Církev a kapitali- smus
L-4	4	100	8.—	$1 \times 1 = 1, 2 \times 2 = 4,$ $1000 \times 1000 = 0$
L-5	4	à 25 = 50	4.—	Drazí rodiče! (K I. sv. přijímání I.)
L-6				Drazí rodiče! (K I. sv. přijímání II.)

Exerciční dům v Hlučíně